

Parenkite savo vaiką mokyklai

500 psichomotorinių žaidimų
2–6 metų vaikams

Louise Doyon

baltos lankos

**PARENKITE
SAVO VAIKA
MOKYKLAI**

UDK 373.2
Do-122

Versta iš:
Louis Doyon, *Préparez votre enfant à l'école:*
500 jeux psychomoteurs pour les enfants
de 2 à 6 ans, Les Éditions de L'Homme:
Montreal, 2008

Antroji laida

Redaktorė
Asta Bučienė

Maketuotoja
Eglė Jurkūnaitė

ISBN 978-9955-23-483-8

Published originally under the title:
Préparez votre enfant à l'école
© 2008, Les Éditions de L'Homme, division
du Groupe Sogides inc., filiale du Groupe Livre
Quebecor Media inc. (Montreal, Québec, Canada)
© Giedrė Cibulskaitė, vertimas į lietuvių kalbą, 2011
© Baltų lankų leidyba, 2017

Louise
Doyon

PARENKITE SAVO VAIKĄ MOKYKLAI

500 psichomotorinių žaidimų

2-6 metų vaikams

Iš prancūzų kalbos vertė Giedrė Cibulskaitė

2 SKYRIUS

Smulkioji motorika

Iš pavadinimo aišku, kad smulkioji motorika* ugdo subtilius judesius, padedančius geriau kontroliuoti ir koordinuoti pirštus, rankas, akis ir t. t. Bendroji motorika iš esmės susijusi su apatinėmis galūnėmis, o smulkioji motorika lavina viršutines galūnes. Šie pratimai labai svarbūs mokantis skaityti, nes skaitymo įgūdžiams formuoti reikalinga nuovoka ir motorika. Vaikas galėtų išmokti tinkamai laikyti pieštuką ir ribotame plote iš kairės į dešinę atkurti tikslius ženklus (jeigu jis anksčiau nebuvo atlikęs supratimo, rankų miklumo ir kūrybinių pratimų), pavyzdžiui, pirštais paimti mažus daiktus, iškirpti, priklijuoti, užnerti ir t. t.

Taigi smulkiosios motorikos pratimais, kurie padeda preciziškiau, lengviau ir be įtampos mokytis, norima pagerinti, sureguliuoti kūno judesius ir išmokyti vaiką juos kuo tiksliau atlikti.

* 15 skyriuje apie grafinę raišką pateikiama keletas smulkiosios motorikos pratimų.

PRIEMONĖS

KAMUOLYS, KAMUOLIUKAS, RUTULIUKAI, KUBAI, VILNONIAI SIŪLAI, MONETOS, BATAI, SIŪLAS, VILNA, DANTŲ KRAPŠTUKAI, VARŽTAI IR VERŽLĖS, KOJINĖS, DRABUŽIAI, ŽIRKLĖS, TEPTUKAI, VAŠKINĖS KREIDELĖS, PIEŠTUKAS, LINIUOTĖ, ŽURNALAS, POPIERIAUS LAPAI, ADATA, MEDŽIAGOS, SAGOS, PAILGI MAKARONAI, SAVARŽĖLĖS, STIKLINĖS, VIRTUVINIAI POPIERINIAI RANKŠLUOSČIAI, TUALETINIO POPIERIAUS RITINĖLIAI, DUONOS MAIŠELIŲ SEGTUKAI, SKALBINIŲ SEGTUKAI, ANTAKIŲ PINCETAI, PIPETĖ, RYŽIAI, ŠIAUDAI, GUMYTĖ, MILTAI, MAISTINIAI DAŽAI.

DVEJŲ AR TREJŲ METŲ VAIKAMS

Būdamas maždaug dvejų ar trejų, vaikas kontroliuoja šiuos rankų judesius: gali ką nors daryti abiem rankomis, horizontaliai sustatyti daiktus ir iš šešių ar septynių kubų sudėti bokštą, jam patinka ką nors prisukti ir atsukti, gali atidaryti duris. Jo miklumas tobulėja, todėl geba vieną daiktą įdėti į kitą, išardyti, sulyginti, jam patinka užpildyti, kasti, ištuštinti, susmulkinti, sutraiškyti, varinėti kamuolį, žaisti su judančiais, besisukančiais, mechaniniais daiktais, jis eksperimentuoja tapydamas, pirštais tepliodamas stalą, savo rankas, veidą.

PRATIMAI

1. Vaikas vilnoniu siūlu ore turi nupiešti maždaug keturiasdešimties centimetrų ilgio apskritimus. Dešinėje rankoje laiko siūlo galą, o kaire piešia pagal laikrodžio rodyklę, paskui kita kryptimi (kūnas nejuda, išskyrus ranką). Pratimą kartoja rankoje laikydamas kamuoliuką.
2. Vaikas ore apskritimus piešia tik riešu ir plaštaka, ranka turi likti prispausta prie šono. Pratimą kartoja rankoje laikydamas kamuoliuką.

3. Vaikas priešais save mušinėja maždaug dvidešimt dviejų centimetrų perimetro kamuolį, jį atmušdamas tai kaire, tai dešine ranka.
4. Kuo toliau, kuo aukščiau ir kuo stipriau sviedžia kamuolį į sieną. Iš pradžių pratimą atlieka abiem rankomis, paskui dešine, o vėliau kaire ranka.
5. Vaikas stengiasi kamuoliu numušti tuščius popierinių rankšluosčių ar tualetinio popieriaus ritinėlius, išdėliotus ant žemės (tarsi žaistų kėgliais).
6. Nagais dreskia stalą kaip katinėlis.
7. Sukiša medinius kaiščius į įvairaus dydžio skylės medinėje lentoje.
8. Sulygina kubus horizontaliai. Tuomet sustato antrą, identišką pirmam, kubų eilę.
9. Pastato penkių ar šešių kubų bokštą. Šalia – antrą, simetrišką pirmam.
10. Suka varžtą su veržle.

11. Vaikas atsuka ir užsuka įvairaus dydžio indelių dangtelius.

12. Į išvirkščią pusę išverčia savo kojines.

13. Ant siūlo suveria sagas.

14. Paruoškite tokio plastilino (jį galima laikyti šaldytuve): sumaišykite 750 ml miltų, 250 ml druskos, 250 ml vandens (įberkite šiek tiek maistingų dažų) ir 15 ml aliejaus.

Vaikas gali:

- iškočioti plastiliną kočėlu;
- įspausdamas nykščiu nulipdyti dubenėlį;
- sukdamas plastiliną tarp delnų lipdyti įvairaus dydžio rutuliukus;
- voliodamas tešlą ant stalo padaryti įvairaus ilgio gyvačių;
- iškočioti tešlą ir pagaminti sausainių;
- iš įvairių dydžių kamuoliukų nulipdyti senį besmegenį.

15. Sijojama miltus, bet jų nepribarsto.

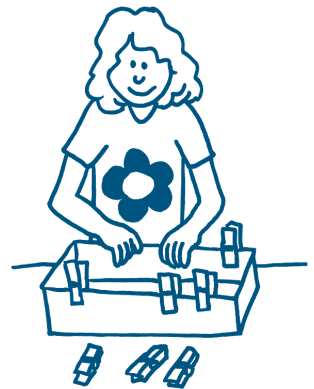
16. Naudodamas tuščią druskinę vaizduoja, kad barsto druską ir pipirus.

- 17.** Neprilaistydamas perpila vandenį iš vienos stiklinės į kitą. Pakartoja pratimą su ryžiais.

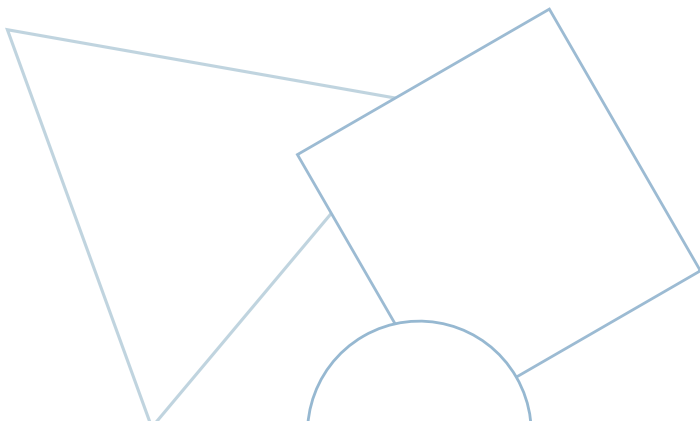
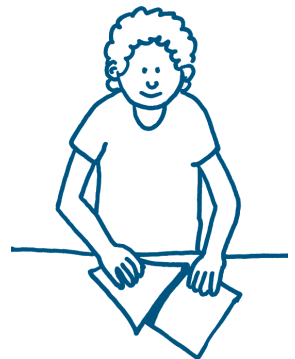
- 18.** Vaikas įmeta monetų į taupyklę ar į dėžutę, kurioje padaryta anga.

- 19.** Batų dėžės šonus apsaugo skalbinių segtukais.

- 20.** Iš dubenėlio pipete pasemia vandens ir jį išpila į kitą dubenėlį.

- 21.** Stalo servetėlę, popierinį rankšluostį ar popierinę servetėlę perlenkia pusiau, paskui į keturias dalis, stengdamasis sulyginti visus kampus.

22. Vaikas išvynioja į popierių suvyniotus rutuliukus.
23. Atplėšia vokus ir priklijuoja pašto ženklus kaskart, kai tik turi galimybę.
24. Įkiša vokus į batų dėžės dangtyje padarytą skylę.
25. Išmokykite vaiką kruopščiai versti savo pasakų knygelių puslapius.
26. Paruoškite dažų piešti rankomis: sumaišykite 250 ml krakmolo, 250 ml vandens, 750 ml muilo miltelių ir šiek tiek maistinių dažų. Šį mišinį vaikas rankomis tepa ant balto lapo: braižo kreives, tieses, įstrižaines ir t. t. Paskui šį pratimą atlieka su guašu. (Prilipdykite lapus prie sienos, kad vaikas galėtų piešti, tapyti ir rašyti ant vertikalios paviršiaus.)

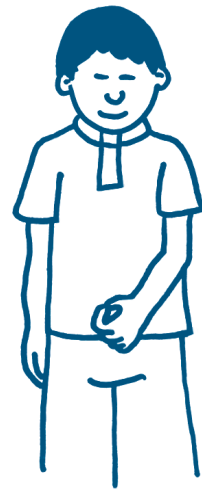
TREJŲ AR KETVERIŲ METŲ VAIKAMS

Prieš imdamiesi naujų pratimų, įsitinkite, ar vaikas išmoko ankstesnius. Būdamas maždaug trejų ar ketverių, vaikas daug mikliau valdo rankas: geriau kontroliuoja savo judesius, mėgsta pilti, gali pastatyti nuo aštuonių iki dešimties kubų bokštą, atkurti nesudėtingą modelį, atsegti sagas, nubrėžti dvi susikertančias linijas, apibrėžti kokį nors daiktą, braižyti nesudėtingas geometrines figūras.

PRATIMAI

1. Vaikas stovėdamas vietoje viena ranka priešais save mušinėja maždaug keturiasdešimties centimetrų perimetro kamuolį. Veiksmą pakartoja kaire, dešine ranka, o paskui eidamas.
2. Sėdėdamas aplink save abiem rankomis ridena kamuolį.
3. Nykščiu bando paliesti kitus tos pačios rankos pirštus. Pakartoja kita ranka. Šį pratimą reikėtų kartoti tol, kol vaikas įgus.
4. Vaikas ranka, paskui visais pirštais (nykščiu, ranka, smiliu, didžiuoju pirštu ir t. t.) turi paliesti stalą.

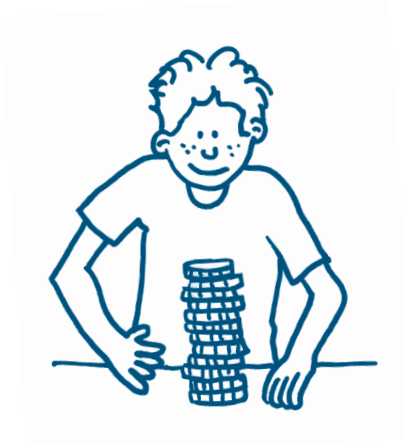

5. Nykščiu ir smiliumi pasuka monetą ant stalo.

6. Vaikas iš aštuonių–dešimties kubų pastato bokštą. Šalia – pirmajam simetrišką antrą bokštą.
7. Vieną ant kitos sudeda kuo daugiau monetų.
8. Monetas sudeda į vandens pilną dubenį ir išima jas nykščiu ir smiliumi.

9. Siūlu apšivynioja vieną pirštą, paskui du pirštus, tris pirštus, galiausiai visą ranką.

10. Nykščiu ir smiliumi (paskui – nykščiu ir didžiuoju pirštu ir t. t.) vaikas vieną po kito iš krūvos surenka vienkartinis pagaliukus kavai maišyti. Pratimą kartoja su perpjautais pailgais makaronais, dantų krapštukais, ryžiais. Atlieka kita ranka.

11. Vaikas:

- a) viena ranka suglamžo kvadratinį popieriaus lapą, kurio kraštinė dešimt centimetrų, formuoja gumuliuką. Paskui – vis mažesnius gumuliukus iš septynių, iš penkių ir trijų centimetrų kraštinės popieriaus lapų;
- b) gumuliukus sudėlioja pagal dydį – nuo didžiausio iki mažiausio – iš kairės į dešinę;
- c) duoda sprigtą, kad gumuliukai nusiristų kuo toliau.

- 12.**
- Tualetinio popieriaus ritinėlį vaikas suvynioja į popierinį rankšluostį ir užsuka galus kaip saldainiukui.

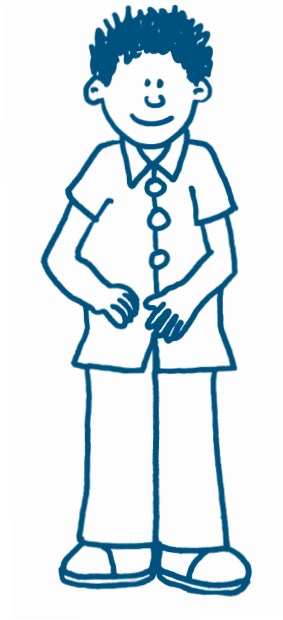
- 13.**
- Išvarsto batų raištelius ir iš naujo suveria.

- 14.**
- Vaikas iš virvės riša mazgus.

15. Vaikas atsega ir užsega švarko sagas, suspaudžia drabužių spūsčiuokus.
16. Drožia pieštukus.
17. Praduria popieriaus lapus.
18. Iš plastilino lipdo įvairius daiktus. Pavyzdžiui, gali padaryti dubenėlį ar žvakidę, kurią paskui nuspalvina guašu (špalvindamas guašu turi tapšnoti teptuku, o ne paprastai dažyti).
19. Brėžia linijas su liniuote (stebėkite, kad liniuotę laikytų centre).
20. Teptuku, vaškine kreidele ar pieštuku apvedžioja jūsų iš anksto ant lapo nupieštas linijas ar brėžinius.
21. Teptuku, vaškine kreidele ar pieštuku sujungia taškus ant lapo.
22. Braižo įvairių dydžių kvadratus ir apskritimus aplink ant lapo sudėliotus jūsų piešinius. Pratimą pakartoja teptuku, vaškine kreidele ar pieštuku, tik dabar ant piešinių nubrėžia dvi susikertančias linijas.
23. Kasdien planuokite karpymo ir klijavimo pratimus. Vaikas iškerpa paveikslėlius ir nesutepdamas prikljuoja juos ant lapo.

KETVERIŲ AR PENKERIŲ METŲ VAIKAMS

Prieš imdamiesi naujų pratimų, įsitikinkite, ar vaikas išmoko ankstesnius. Būdamas maždaug ketverių ar penkerių, vaikas daug mikliau valdo rankas: geriau ir kruopščiau piešia ar rašo pieštuku, bando piešti personažus, gyvūnelius, statinius ir net kai kurias detales, žirkliemis gali kirpti tiesia linija, nupiešti kryžių, uždarą ratą, kvadratą, suverti karoliukus, pats apsirengti ir nusirengti, užrišti kilpas.

PRATIMAI

1. Vaikas tai viena, tai kita ranka priešais save mušinėja maždaug keturiasdešimties centimetrų perimetro kamuolį. Veiksmą kartoja, du kartus mušinėdamas kaire ir du kartus dešine ranka. Paskui pratimą kartoja eidamas, bėgdamas tiesia linija ir vėliau bėgdamas zigzagu.
2. Gulėdamas ant pilvo sviedžia kamuolį link jūsų, paritindamas jį po kėde.
3. Sprigtu svaido rutuliukus.
4. Užtraukia savo palto užtrauktuką.
5. Ant mažos dėžutės vaikas du kartus užvynioja gumytę.

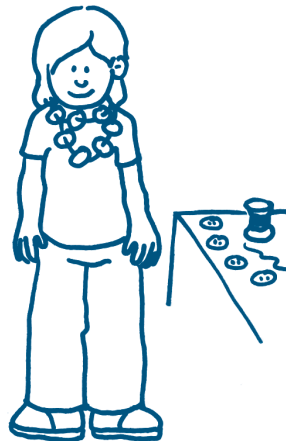

6. Iš trijų maždaug keturiasdešimties centimetrų ilgio vilninių siūlų vaikas pina kasą.

7. Veria makaronų vėrinį. Pratimą pakartoja su sagomis (pakaitomis veria dideles ir mažas) ar sąvaržėlėmis.

8. Įveria vilnonį siūlą į didelę atą ir ant plono kartono siuvinėja kokios nors formos kontūrą.

9. Kuo greičiau įveria į adatą siūlą, paskui ją įsmeigia į audinio gabalėlį ir ištraukia.

- 10.** Nevirtus ryžius, subertus į dubenėlį, antakių pincetu perdeda į kitą indą.
- 11.** Ant lapo iš duonos maišelių segtukų suklįuoja saulę, namą ir t. t. Pakartoja šį pratimą su dantų krapštukais, vilnoniais siūlais ir t. t.
- 12.** Į tris, keturias, penkias ar daugiau dalių sukarmo žurnalą ir bando jas sudėti kaip dėlionę.

- 13.** Iš žurnalo iškerpa gražius paveikslėlius ir ant lapo ar sąsiuvinyje suklįuoja juos iš kairės į dešinę. (Stenkitės kuo dažniau rengti karpymo pamokėles.)

- 14.** Piešia nesudėtingas geometrines formas (skritulius, kvadratus, trikampių) ir juos iškerpa.

- 15.** Reguliariai naudokite teptukus, guašą, spalvotus pieštukus: skatinkite vaiką piešti personažus, gyvūnelius, namus, raginkite vaizduoti detales, smulkmenas. (Rekomenduojama, kad visų pirma vaikas pieštų ant vertikalios paviršiaus. Jeigu įmanoma, ant kambario sienos tegul visuomet būna prikabinta lapų.)

- 16.** Vaikas mokosi rišti kilpas.

